

Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sim@sim.dk
www.sim.dk

Sagsnr.
2016 - 3635

Doknr.
436542

Dato
06-01-2017

Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg har d. 15. december 2016 stillet følgende spørgsmål nr. 14 til L 94 til børne- og socialministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 14 til L 94:

”I høringsvaret fra Institut for Menneskerettigheder efterlyses en samlet oversigt over de forskelle, der er i retsstillingen mellem ægtefæller og ugifte samlevende. På den baggrund bedes ministeren oversende en samlet oversigt, der viser, hvor der er sammenfald af rettigheder og forskelle i rettigheder mellem ægtefæller og ugifte samlevende, som f.eks. i forhold til, at mindreårige ikke kan oprette testamente og dermed ikke beskytte samleveren i arvespørgsmål, eller at ugifte samboende ikke er beskyttet ved bodeling eller forsørgelse ved ophør af samlivet. Ministeren bedes desuden oplyse, hvilke andre negative forskelle der er for ugiftes mindreåriges retsstilling.”

Svar:

Den privatretlige retsstilling mellem henholdsvis ægtefæller og ugifte samlevende par er reguleret i flere forskellige love. En stor del af disse love er familieretlige og hører under Børne- og Socialministeriet. Arveloven, ægtefælleskifteloven og dødsboskifteloven hører under justitsministeren, hvorfor jeg har indhentet bidrag fra Justitsministeriet i relation til disse love.

Nedenstående skema indeholder en samlet oversigt over mindreåriges privatretlige retstilling efter den familieretlige lovgivning og efter arveloven, ægtefælleskifteloven og dødsboskifteloven.

Ved beskrivelsen af retsstillingen for ægtefæller, er det forudsat, at begge ægtefæller er myndige uanset alder, og at en evt. ægtefælle under 18 år således er blevet myndig ved indgåelsen af ægteskabet. Ved beskrivelsen af retsstillingen for ugifte samlevende par er det angivet særskilt, hvis retsstillingen er forskellig afhængig af, om parterne er myndige.

	Ægtefæller	Ugifte samlevende par
Faderskab (børneloven)	Fødes et barn af en kvinde, der er gift med en mand, anses ægtemanden som far til barnet. Faderskabet registreres af personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets fødsel.	Fødes et barn af en ugift kvinde, anses en mand som far til barnet, hvis han og moderen skriftligt erklærer, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet. Faderskabet registreres af personregisterføreren i forbindelse med registreringen af barnets

	<p>Faderskabet kan dog ikke registreres, hvis 1) ægtefællerne ved barnets fødsel er separerede, 2) moderen inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har haft en anden ægtefælle eller en registreret partner uden at være separeret eller 3) begge ægtefæller anmoder om, at der rejses faderskabs-sag. I så fald skal der indledes en faderskabs-sag ved Statsforvaltningen.</p>	<p>fødsel.</p> <p>Faderskabet kan dog ikke registreres, hvis 1) moderen inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel har haft en anden ægtefælle eller en registreret partner uden at være separeret eller 2) en eller begge parter på tidspunktet for erklæringen er umyndig eller under værgeomål. I så fald skal der indledes en faderskabs-sag ved Statsforvaltningen.</p> <p>Er faren mindreårig, skal værgegen over for Statsforvaltningen samtykke i anerkendelsen af faderskabet.</p>
Forældremyndighed over fællesbørn (forældreansvarsloven)	<p>Giftede forældre har fælles forældremyndighed.</p>	<p>Ugifte samlevende forældre har fælles forældremyndighed, hvis de: 1) har eller har haft fælles folkeregisteradresse inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel, 2) hvis de i relation til faderskabet har afgivet en erklæring om, at de sammen vil varetage omsorgen og ansvaret for barnet, eller 3) hvis de har indgået aftale om fælles forældremyndighed.</p>
Samvær med fællesbørn (forældreansvarsloven)	<p>Barnet har ret til samvær med sine forældre, uanset om forældrene er gift med hinanden.</p>	
Forsørgelse af fællesbørn (lov om børns forsørgelse)	<p>Forældre har pligt til at forsørge deres barn, uanset om forældrene er gift med hinanden.</p>	
Ægtefællebidrag (lov om ægteskabets retsvirkninger)	<p>Ægtefæller har en privatretlig pligt til at forsørge hinanden, og de har formuefællesskab, medmindre der er lavet en ægtepagt om særje.</p>	<p>Ugifte samlevende par har ikke en privatretlig pligt til at forsørge hinanden, og de har ikke formuefællesskab.</p>
Adoption (adoptionsloven)	<p>Ægtefæller og samlevende par kan kun adoptere sammen. Det er dog muligt at adoptere den anden ægtefælles eller samlevers barn. En adoptant skal være fyldt 25 år. Foreligger der særlige grunde, kan adoptanten dog være helt ned til 18 år.</p>	
Navn (navneloven)	<p>En ægtefælle kan med den anden ægtefælles samtykke tage dennes efternavn.</p>	<p>En ugift samlevende kan med den anden samlevers samtykke tage dennes efternavn, hvis de erklærer, at de lever i et ægteskabslignende forhold, og de enten har levet sammen i mindst 2 år, eller har fælles</p>

		<p>børn under 18 år, der har eller skal have navnet som efternavn.</p> <p>Er det en mindreårig, der skal have en navneændring, skal den mindreåriges forældremyndighedsindehaver give samtykke hertil.</p>
Arveret (arveloven)	<p>Arveloven indeholder en række regler om ægtefællers arveret. Ægtefæller har arveret efter hinanden. En fjerdedel af ægtefællens arvelod er tvangsarv.</p> <p>En ægtefælle har ret til forlods at udtage genstande, der udelukkende tjener til dennes personlige brug, hvis deres værdi ikke står i misforhold til ægtefællernes formueforhold, og genstande, der er erhvervet til mindreårige børns brug.</p> <p>Ægtefæller har endvidere ret til at udtage så meget af boet, at værdien heraf sammenlagt med den længstlevendes bos- og arvelod samt fuldstændige særveje udgør indtil 740.000 (2017-niveau) (suppleringsarv).</p> <p>Efter en ægtefælles død kan den længstlevende ægtefælle desuden som udgangspunkt overtage ægtefællernes fælleseje til uskiftet bo med deres fælles livsarvinger.</p> <p>Om muligheden for at oprette testamente tilføjes i øvrigt, at personer, der er fyldt 18 år eller har indgået ægteskab – med respekt af reglerne om tvangsarv til f.eks. børn – ved testamente kan råde over deres ejendele.</p>	<p>Ugifte samlevende arver ikke hinanden, medmindre de ved testamente har begunstiget hinanden, ligesom ugifte samlevende ikke kan hensidde i uskiftet bo med fælles livsarvinger.</p> <p>Personer, der er fyldt 18 år, kan med respekt af reglerne om tvangsarv til f.eks. børn, ved testamente råde over deres ejendele.</p> <p>Personer, der er fyldt 15 år, kan med respekt af reglerne om tvangsarv, ved testamente råde over ejendele, som de selv kan råde over. Det indebærer bl.a., at de kan testere over, hvad de har erhvervet ved eget arbejde efter det fyldte 15. år, og hvad de har fået til fri rådighed som gave e.l.</p> <p>Ugifte samlevende kan endvidere, når de er fyldt 18 år, under visse betingelser oprette et såkaldt udvidet samlevertestamente. Herved kan det bestemmes, at de helt eller delvis vil arve hinanden og arves, som var de ægtefæller, jf. nærmere om ægtefællers arveret i feltet til venstre. Det følger dog bl.a. af arveloven, at parterne ikke kan bestemme, at reglerne om uskiftet bo finder anvendelse, ligesom et udvidet samlevertestamente ikke indebærer, at reglen om ægtefællers tvangsarv gælder.</p>

Deling af dødsboer (dødsboskifteloven)	Dødsboskifteloven indeholder forskellige regler om ægtefællers retsstilling i forbindelse med deling af dødsboer. Det følger bl.a. heraf, at et bo kan udleveres til en længstlevende ægtefælle uden egentlig skiftebehandling, hvis der ifølge bl.a. arvelovens § 11, stk. 2-3 (om den længstlevende ægtefælles ret til suppleringsarv), intet bliver at udlodde til andre arvinger og ægtefællen påtager sig ansvaret for den afdødes gældsforpligtelser.	For samlevere gælder der bl.a. en særregel i dødsboskiftelovens, hvorefter en længstlevende samlever har ret til – under visse betingelser – at overtage den hidtidige fælles bolig og sædvanligt fælles indbo.
Bodeling (ægtefælleskifteloven)	Ægtefælleskifteloven indeholder bl.a. regler om skifterettens behandling af sager om ægtefællers fællesbo, herunder processen for, hvordan boet skal deles, forlods udtagelse af genstande erhvervet til børn mv.	Visse af ægtefælleskiftelovens regler kan finde anvendelse ved ophør af ugifte samlevendes samliv, når der har været sameje om flere aktiver.

Med venlig hilsen
Mai Mercado